

Prima instanță: Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău (jud. V. Jomiru-Niculită)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, I. Dutca, A. Malîi)

Î N C H E I E R E

14 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de SRL „Orhei-Vit”, reprezentată de avocatul Lefter Aurel,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Orhei-Vit” împotriva ÎCS ”Premier Energy Distribution” SA cu privire la încasarea sumei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de către SRL „Orhei-Vit”, admisă cererea de apel depusă de către ÎCS ”Premier Energy Distribution” SA, casată hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 15 decembrie 2015, SA „Orhei-Vit” (redenumită ulterior în SRL „Orhei-Vit”) s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către ÎCS „Red Union Fenosa” SRL privind încasarea sumei și a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 20 februarie 2012, SA „Orhei-Vit” a depus la Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău cerere de chemare în judecată către ÎCS „Red Union Fenosa” SA cu privire la anularea actului de depistare a încălcării clauzelor contractuale nr.A13351 din 25 noiembrie 2011 și anularea facturii pentru energia electrică consumată din 29 noiembrie 2011 în sumă de 198 363,04 lei, emise de ÎCS „Red Union Fenosa” SA.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2014 a fost admis apelul declarat de SA „Orhei-Vit”, a fost casată integral hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 12 septembrie 2013 și s-a pronunțat o hotărâre nouă prin care s-a admis acțiunea înaintată de SA „Orhei-Vit” împotriva ÎCS „Red Union Fenosa” SA, a fost anulat actul nr. A 13351 din 25 noiembrie 2011 de depistare a încălcării clauzelor contractuale și factura din 29 noiembrie 2011 de plată în sumă de 198 363,04 lei pentru energia electrică consumată. Totodată, s-a încasat de la ÎCS „Red Union Fenosa” SA în beneficiul SA „Orhei-Vit” cheltuielile de judecată în

mărime de 5000 lei. Decizia a fost menținută, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2014.

Prin cererea din 11 noiembrie 2014, SA „Orhei-Vit” a solicitat de la ÎCS „Red Union Fenosa” SA recalcularea în contul consumului curent de energie electrică sau restituirea mijloacelor bănești în sumă de 198 363,04 lei. Ca urmare, ÎCS „Red Union Fenosa” SA a emis factura pentru energia electrică consumată seria RH nr.4187469 din 10 decembrie 2014 simbol variabil NLC 1371623218 excluzând suma de 174 340,97 lei, iar restul sumei de 24 022,07 lei a refuzat s-o recalculeze sau să o restituie.

A relevat că, prin scrisoarea nr.0505/84180-20141210 ca răspuns la cererea SA „Orhei-Vit” din 11 noiembrie 2014, ÎCS „Red Union Fenosa” SA a comunicat faptul că actul nr.A 13351 din 25 noiembrie 2011, factura cu simbol variabil nr.1371623179 (RH 2777701) în sumă de 198 363,04 lei conține spre plată și consumul calculat în baza indicilor reali ai echipamentului de măsurare, care după recalculare, suma de 174 340,97 lei a fost trecută la NLC 1371623 ca plată pentru următoarele decontări.

Făcând referire la prevederile art.512 din Codul civil (în redacția în vigoare la data relevantă speșei), SA „Orhei-Vit” pretinde de la ÎCS „Red Union Fenosa” SA executarea prestației prin restituirea sumei și anume încasarea de la ÎCS „Red Union Fenosa” SA, în beneficiul său a datoriei în mărime de 24 022,07 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 23 196,82 de lei.

Prin hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău, cererea de chemare în judecată depusă de către SA „Orhei-Vit” a fost admisă parțial.

A fost încasată de la ÎCS „Red Union Fenosa” SA, în beneficiul SA „Orhei-Vit” dobânda de întârziere în sumă de 1 031,64 lei și taxa de stat în sumă de 270 lei, în total suma de 1 301,64 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 11 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către SA „Orhei-Vit”.

A fost admis apelul declarat de către ÎCS „Red Union Fenosa” SA, a fost casată hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău cu emiterea unei hotărâri noi, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de către SA „Orhei-Vit”.

Prin decizia din 13 decembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către SA „Orhei-Vit”, a fost casată decizia din 11 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de ÎCS „Red Union Fenosa” SA, a fost casată hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău și a fost emisă o hotărâre nouă, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către SA „Orhei-Vit”. A fost încasată din contul ÎCS „Red Union Fenosa” SA în beneficiul SA „Orhei-Vit” suma de 24 022,07 lei și cheltuielile de judecată suportate proporțional părții admise din acțiune, formate din taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în cuantum de 720,66 lei, la depunerea cererii de apel în cuantum de 540,50 lei și la depunerea cererii de recurs în cuantum de 360,33 lei. În rest, pretențiile SA „Orhei-Vit” au fost respinse ca nefondate.

Prin decizia din 06 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, au fost admise recursurile declarate de către SRL „Orhei-Vit” și ÎCS „Red Union Fenosa” SA, a fost casată decizia din 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 18 iulie 2019, a fost respins din lipsă de temei apelul declarat de către SRL „Orhei-Vit”. A fost admis apelul declarat de către ÎCS „Red Union Fenosa” SA, a fost casată hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău și s-a pronunțat o hotărâre nouă prin care s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de către SRL „Orhei-Vit”, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 18 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către SRL „Orhei-Vit”, a fost casată decizia din 11 iunie 2019 și încheierea din 18 iulie 2019 ale Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 10 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către SRL „Orhei-Vit”. A fost admis apelul declarat de către ÎCS „Red Union Fenosa” SA, a fost casată integral hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Orhei-Vit”.

Prin decizia din 06 iulie 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către SRL „Orhei-Vit”, casată decizia din 10 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de către SRL „Orhei-Vit”, admisă cererea de apel depusă de către ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, casată hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă.

În consolidarea soluției sale instanța de apel a reținut că, potrivit pct. 90 al Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 393 din 15 decembrie 2010, în cazul în care consumatorul final depistează că a fost emisă o factură eronată în defavoarea sa, furnizorul este obligat să restituie suma încasată suplimentar sau, la solicitarea consumatorului final, să o considere drept plată pentru următoarele decontări.

Astfel, în cadrul dezbaterilor judiciare instanța a constatat că, potrivit actului nr. A13351 din 25 noiembrie 2011 s-a calculat consumul energiei electrice în mărime de 108 421 kWh *suplimentar* la consumul calculat în baza indicațiilor contorului. Ulterior, în urma anulării actului menționat prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2014 și în legătură cu solicitarea SRL „Orhei-Vit” de a fi recalculat în contul consumului curent sau restituirea mijloacelor bănești, furnizorul a răspuns că actul nr. A13351 din 25 noiembrie 2011, factura cu simbol variabil nr. 1371623179 (RH 2777701) în sumă de 198 363,04 lei, conține spre plată atât consumul adăugat suplimentar, cât și consumul calculat în baza indicilor reali ai echipamentului de măsurare. În acest context, costul energiei electrice în volum de 108 421 kWh, adăugată suplimentar, iar ulterior anulată, ceea ce reprezintă 174 340,97 lei, după recalculare, a fost trecută la NLC 1371623 ca plată pentru

următoarele decontări.

În continuare, furnizorul, la 29 decembrie 2014, a emis factura pentru consumul de energie electrică nr.RH4218012 pentru perioada de facturare 21 noiembrie 2014-18 decembrie 2014 în sumă de 134 719,20 lei, care a fost compensată din suma de 174 340,97 lei. Iar, la 20 ianuarie 2015, a fost emisă factura pentru consumul de energie electrică nr.RH4239772 pentru perioada de facturare 19 decembrie 2014- 20 ianuarie 2015 în sumă de 168 428,40 lei, acesta fiind compensată cu suma rămasă de 39 621,77 lei, consumatorul mai având de achitat suma de 128 806,63 lei.

La fel, instanța de apel a constatat că, drept urmare a adresării din 08 septembrie 2015 a SRL „Orhei-Vit” cu solicitarea de restituire a sumei 24 022,07 lei, furnizorul la 05 octombrie 2015, a emis factura pentru consumul de energie electrică nr.RH4587390 în sumă de 24 022,07 lei pentru perioada 27 octombrie 2011-24 noiembrie 2011, factura respectivă fiind compensată automat cu suma de 24 022,07 lei, astfel suma solicitată de SRL „Orhei-Vit” în prezenta acțiune fiind compensată integral.

Instanța de apel a concluzionat că faptele supuse examinării și tranșate definitiv prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2014, prin care a fost dispusă anularea actului nr.A13351 din 25 noiembrie 2011 de depistare a încălcării clauzelor contractuale și factura de plată din 29 noiembrie 2011 în sumă de 198 363,04 lei pentru energia electrică consumată, nu absolvă SRL „Orhei-Vit” de obligativitatea achitării consumului curent real de energie electrică consumată.

Subsecvent, cu privire la pretenția SA „Orhei-Vit” de încasare a dobânzii de întârziere, reținând că este o solicitare accesorie celei de bază, care s-a constatat a fi neîntemeiată, instanța de apel a decis respingerea ei.

La 28 februarie 2022, SRL „Orhei-Vit”, reprezentată de avocatul Lefter Aurel, a contestat cu recurs decizia din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea precum și a comis erori care au dus la soluționarea greșită a cauzei.

La concret, a evidențiat că, încălcarea normelor de drept nominalizate este evidentă, deoarece unicul argument adus de instanța de apel pentru justificarea soluției sale a fost Factura pentru consumul de energie electrică nr. RH4587390 din 05 octombrie 2015 în sumă de 24044,07 lei, pentru perioada de facturare 27.10.2011-24.11.2011, care nu a fost examinată și evaluată în ansamblu cu celelalte probe din dosar.

În viziunea recurentei Factura din 05 octombrie 2015 este ambiguă și deplasată total de obiectul litigiului, deoarece conține perioada de facturare a consumului de energie electrică 27.10.2011-24.11.2011, străină cauzei deduse justiției, nu putea avea o forță probatorie mai superioară decât celelalte probe din dosar, cărora instanța de judecată le-a dat o apreciere greșită, a plasat-o eronat și ilegal la baza deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2021 ca temei pentru respingerea cererii de chemare în judecată.

Recurenta a mai apreciat ca fiind eronată concluzia instanței de judecată, expusă în motivarea deciziei, că Factura nr.RH4587390 din 05 octombrie 2015

compensează automat suma de 24022,07 lei și nu a fost contestată de reclamant, având în vedere că această factură, cuprinde cu totul altă perioadă de facturare (27.10.2011 - 24.11.2011) și este calculată în alte circumstanțe, care nu au fost verificate de instanța de judecată și nu a argumentat care este diferența din aceste perioade de facturare, ținând cont că perioada de calculare a consumului de energie electrică este diferită de cea revendicată în acțiune.

A conchis că, factura pentru consumul de energie electrică nr.RH4587390 din 05 octombrie 2015 nu poate fi reținută ca probă în dosar, deoarece cuprinde altă perioadă de consum față de cea solicitată în acțiune, iar soluția instanței pe cazul dedus justiției urmează să fie bazată pe probele prezentate de recurent, și anume în baza deciziei Curții de Apel Chișinău nr.3a-904/13 din 19 martie 2014. Or, prin decizie irevocabilă a fost anulată suma consumului fraudulos calculat de furnizor, care urmează să fie restituit SRL „Orhei-Vit”, indiferent dacă a existat consumul curent de energie electrică.

La 21 aprilie 2022, ÎCS ”Premier Energy Distribution” SA, reprezentată de avocatul Macovei Artur, a depus o referință la recursul declarat de către SRL „Orhei-Vit”, solicitând considerarea acestuia ca fiind inadmisibil.

În special a accentuat faptul că, factura nr.RH4587390 din 05 octombrie 2015, nu a fost contestată de SRL „Orhei-Vit”, deși a fost adusă la cunoștință, în mod repetat după emitere, la 14 martie 2016, în ședința de judecată, și prin urmare este în vigoare și produce efectele juridice. Intimata a considerat că atât timp cât o factură pentru energia electrică nu a fost contestată, ea se prezumă a fi legală, iar în efect, sumele încasate în temeiul acesteia constituie o plată întemeiată și valabilă, ce nu urmează a fi restituită, și implicit, pentru care nu pot fi calculate dobânzi de întârziere.

Drept răspuns criticilor din recurs, a explicat că, pe parcursul examinării cauzei a fost demonstrat că factura anulată a fost doar parțial (174 340,90 lei) pentru consum fraudulos de energie electrică, și parțial (24 022,07 lei) pentru consumul înregistrat de echipamentul de evidență. În acest sens a relevat că, urmare a constatărilor instanței de recurs în decizia din 06 martie 2019 cu privire la importanța delimitării sumei de 198 363,04 lei, ÎCS ”Premier Energy Distribution” SA, în instanța de apel a prezentat mai multe înscrisuri cu titlu de probă.

Potrivit probatoriului livrat, în factură sunt prezente indicațiile contorului și perioada facturării: 27.10.2011 - 24.11.2011, indicația inițială fiind ”81”, fapt confirmat și prin factura anterioară, iar la întocmirea actului A13351 din 25 noiembrie 2011, indicația era ”84”, diferența de 3 unități se înmulțește la 4000 - coeficientul de transformare indicat în factură, rezultatul de 12 000 kW/h reprezintă consumul energiei active înregistrat de contor și care figurează în prima rubrică de la fila 2 a facturii. Consecutiv, conform rubricii 2 de la fila 2, spre plată sunt înaintate 120 421 kW/h, quantum compus atât din consumul înregistrat de 12 000 kW/h, cât și consumul fraudulos 108 421 kW/h. În acest sens, potrivit actului de recalculare, quantumul de 108 421 kW/h, potrivit prețului la acea perioadă, constituie 174 340,97 de lei.

Cu privire la argumentele din recurs ce țin de perioadele diferite din facturile prezentate, ÎCS ”Premier Energy Distribution” SA a explicat că în urma anulării facturii din 29 noiembrie 2011, furnizorul în conformitate cu lit. c) din pct. 50 al

Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr.393 din 15.12.2010, a corectat factura eronată prin emiterea ulterioară a facturii pentru aceeași perioadă, excluzând suma calculată pentru consumul fraudulos și indicând doar suma calculată pentru consumul real.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 13 octombrie 2021, expediată părților la 26 ianuarie 2022, iar recursul a fost declarat la 28 februarie 2022. Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs, referință, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de SRL „Orhei-Vit”, reprezentată de avocatul Lefter Aurel, inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de SRL „Orhei-Vit”, reprezentată de avocatul Lefter Aurel, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsite de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentei cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenței, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de SRL „Orhei-Vit”, reprezentată de avocatul Lefter Aurel.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de SRL „Orhei-Vit”, reprezentată de avocatul Lefter Aurel

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni